

Työ- ja elinkeinoministeriö

kirjaamo@tem.fi

eeva.vartio@tem.fi

Lausuntopyyntö; Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturva- ja vuorotteluvapaajärjestelmien toimeenpanon järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan pääosa nykyisin työ- ja elinkeinotoimistolle kuuluvista työttömyysturva- ja vuorotteluvapaajärjestelmien toimeenpanoon liittyvistä tehtävistä siirrettäisiin Kansaneläkelaitokselle ja työttömyyskassoille. Tavoitteena on tukea TE-toimistojen mahdollisuuksia keskittyä työnhakijoiden työllistymisen edistämiseen sekä palvelutoimintaan. Lisäksi tarkoituksena on edistää työttömän joustavaa työttömyysetuuden hakemiseen ja saamiseen liittyvää asiointia.

SAK tukee esityksen tavoitteita ja näkee TE-toimiston työttömyysturvaan liittyvien tehtävien siirtämisen maksajille tarkoituksenmukaisena. Hallituksen esitys kaipaa kuitenkin edelleen selkeyttämistä erityisesti työttömän palveluprosessin sekä maksajille syntyvien kustannusten korvaamisen osalta.

Työttömän kannalta etuuden saamiseen liittyvä asiointi tapahtuisi esityksen mukaan pääsääntöisesti vain etuuden maksajan kanssa. Tavoite on SAK:n näkemyksen mukaan kannatettava. Yhden luukun asiointiperiaate ei muutosten myötä näyttäisi silti toteutuvan, jos ilmoittautuminen tapahtuu edelleen kahteen paikkaan. Työttömän ilmoittautuessa TE-toimistoon, tiedon pitäisi välittyä sähköisestä järjestelmästä automaattisesti myös etuuden maksajalle. Tällöin etuuden maksamiseen liittyvä selvitystyö voitaisiin aloittaa nopeammalla aikataululla. Myös omaehtoisen opiskelun osalta päätöksenteko jakautuisi edelleen kahdelle taholla, joka ei kokonaisuuden kannalta ole toivottavaa.

Työttömyysetuuden maksaja vastaisi esityksen mukaan jatkossa myös etuuden saamisen edellytyksiä koskevasta neuvonnasta. Esitysluonnoksessa todetaan, että siirtyvistä tehtävistä aiheutuu sellaista uutta osaamisen tarvetta, joka tulisi korvata maksajien riittävällä kouluttamisella ja ohjeistuksella myös lain voimaantulon jälkeen siirtymävaiheen ajan. SAK huomauttaa, että tältä osin mainittu siirtymäaika tai ohjeistusten antajataho jäävät kuitenkin määrittämättä.

Esityksestä aiheutuva toimintamenojen lisäys todetaan korvattavan Kansaneläkelaitokselle ja työttömyyskassoille valtion varoista. Siirtyvien tehtävien on arvioitu tuottavan toimintamenojen osalta noin 16 miljoonan euron ja tietojärjestelmien osalta noin 10 miljoonaa euron kustannukset. Lisähenkilötarve on arvioitu olevan 130 henkilöä sekä

Työ ja turva -osasto/PV/ea

6.3.2020

Kansaneläkelaitokselle että työttömyyskassoille. Arvioiden esittämisen jälkeen kassoille tulevaa kustannusten korvausta ei ole vielä täsmentetty – mikä taho maksaa, kuinka kauan ja kuinka paljon. Pystyäkseen varautumaan tuleviin tehtäviin, työttömyyskassat tarvitsevat tästä tarkat tiedot mm. budjetointia varten.

Esityksessä on kyse pysyväisluonteisesta viranomaistehtävien siirrosta, josta tulee työttömyyskassoille myös pysyvää kustannusten kasvua. Tällaista kustannusten kasvua ei voida rahoittaa työttömyyskassojen jäsenmaksuilla. SAK:n näkemyksen mukaan työttömyyskassojen rahoitukseen tulee näin ollen tehdä pysyväisluonteinen hallintokulukorvausten nostaminen.

SAK tukee valmistelun aikana valittua ratkaisua, jonka mukaan esityksellä ei ole tarkoitus vähentää TE-toimistojen henkilökuntaa, vaan suunnata työntekijöiden resursseja työttömien henkilökohtaiseen palveluun.

Lait on hallituksen esitysluonnoksen mukaan tarkoitettu tulemaan voimaan 1.4.2021. Luonnos pitää kuitenkin edellä kuvatun mukaisesti vielä sisällään avoimia tai ratkaisemattomia yksityiskohtia. Tämän vuoksi esitetty voimaantuloaikataulu ei ole realistinen. Päätöksenteon ja prosessin kuntoon saattamiseksi tarvitaan aikaa, joten SAK:n painottaa tarvetta siirtää voimaantulo vuoden 2022 puolelle.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry